

Начало > Семейноправни въпроси и наследство > Издръжка на членове на семейството

Издръжка на членове на семейството

Австрия

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Издръжката служи за покриване на всички приемливи, т.е. необходими и обичайни материални нужди, като се имат предвид обстоятелствата във всеки отделен случай. Тя включва по-специално храна, облекло, жилище (в това число отопление и електричество), медицински грижи и хигиена, както и плащането на допълнителни вноски за социално осигуряване, дейности за свободното време и отдих, култура и спорт, комуникации и средства за масово осведомяване (телефон, радио, телевизия, интернет), както и образование и обучение. Издръжката не включва вноски за натрупване на спестявания или за частни пенсионни схеми.

Задължението за издръжка представлява задължение за плащане на издръжка по целесъобразност. Размерът на дължимата издръжка ще зависи от конкретните нужди на лицето, имащо право на издръжката, както и от възможността на лицето, дължащо издръжката, да извършва плащанията. Издръжка се дължи от:

родителите — на техните деца и внуци,
децата — на техните родители и баби и дядовци,
съпрузите и регистрираните партньори — един на друг.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Възрастова граница няма. Децата имат право на издръжка до момента, в който могат да се издържат самостоятелно.

Основните разлики между правото на издръжка на ненавършило пълнолетие дете и на пълнолетно лице се изразяват в начините за принудително изпълнение, предвидени в закона.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

Исковете за издръжка се предявяват по реда на съдебното производство.

Съпрузите и регистрираните партньори трябва да предявят претенциите си по гражданскоправен ред чрез подаване на иск. Съдът — на практика съдията — решава делото със съдебно решение, след като се премине през процедура по събиране на доказателства. Освен това във връзка с производството за издръжка или развод/раздяла съпрузите и регистрираните партньори могат също да поискат привременни мерки относно временното плащане на издръжка. В такъв случай съдът взема решение след процедура за удостоверяване.

Иск за издръжка за дете се предявява в рамките на охранително производство. Това важи също така за навършило пълнолетие дете. Съдът по въпросите на настояничеството (*Pflegschaftsgericht*) — на практика висшето длъжностно лице в австрийската съдебна система с правомощия да постановява съдебни решения (*Rechtspfleger*) — постановява решение, след като се премине през процедура по събиране на доказателства. Освен това, дете може да поиска като привременна мярка да бъде постановено временно плащане на издръжка във връзка с дело за издръжка. В такъв случай съдът взема решение след процедура за удостоверяване. Ненавършилите пълнолетие деца могат също да искат временно плащане на издръжка, независимо от това дали е образувано производство за издръжка.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Молбата за определяне или принудително изпълнение на издръжка за ненавършили пълнолетие деца може да бъде подадена от законния представител, т.е. лицето, което упражнява родителските права. Със съгласието на това лице Службата за подпомагане на децата и младежите (*Kinder- und Jugendhilfeträge*) също може да действа като представител на детето.

Във всички останали случаи ищците могат да бъдат представлявани само от лице, което има пълномощно, или от специален законен представител (*Erwachsenenvertreter*).

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Компетентността по дела за издръжка се определя съгласно закона.

Според член 114 от Закона за компетентността на съдилищата (*Jurisdiktionsnorm, JN*) съдът по въпросите на настояничеството (*Pflegschaftsgericht*) е компетентен също така да се произнася по законоустановени вземания за издръжка на ненавършили пълнолетие деца. Искове за издръжка на други роднини във възходяща или низходяща линия са от компетентността на съда, в чийто район се намира съдебният адрес на взыскателя.

Този адрес се определя от постоянното или обичайното местожителство на лицето.

Според член 76а от Закона за компетентността на съдилищата компетентният съд по дела за издръжка между съпрузи или регистрирани партньори е съдът, в който се води производството за развод или раздяла. Ако няма такова висящо производство, компетентният съд се определя по съдебния адрес на ответника (членове 65—71 от Закона за компетентността на съдилищата).

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Издръжка за дете: на първа инстанция не е задължително страните да бъдат представлявани. Ако обаче те желаят да бъдат представлявани по дела, които се отнасят до парични суми или парична стойност над 5000 EUR, това може да стане само чрез адвокат (относително задължение за представителство от адвокат, член 101, алинея 1 от австрийския Закон за охранителните производства (*Außerstreitgesetz, AußStrG*)). При процедури по обжалване представителството от адвокат е абсолютно задължително.

Издръжка на съпрузи и регистрирани партньори: на първа инстанция не е задължително страните да бъдат представлявани. Ако обаче те желаят да бъдат представлявани по дела, които се отнасят до парични суми или парична стойност над 5000 EUR, това може да стане само чрез адвокат (относително задължение за представителство от адвокат, член 29, алинея 1 от австрийския Граждански процесуален кодекс (*Zivilprozessordnung, ZPO*)). При процедури по обжалване представителството от адвокат е абсолютно задължително.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Таксите, които са дължими за завеждането на дело за издръжка в съда, се различават в зависимост от стойността на присъдената издръжка.

Следователно единната данъчна основа за искове за издръжка, които вече са били удовлетворени в миналото, е присъдената сума. Когато делото

се отнася до бъдеща издръжка, сумата, която трябва да се използва като единна данъчна основа, е еднократният размер на годишната издръжка. Ако издръжката е присъдена за период по-малък от 1 година, за единна данъчна основа се взема целият размер (забележка 1 към тарифна позиция 7 от Закона за съдебните такси (*Gerichtsgbührengesetz, GGG*) при производство за издръжка за дете; член 15, алинея 5 от GGG при производство за издръжка за съпрузи или регистрирани партньори).

Що се отнася до действителния размер на таксата, има разграничение между издръжка за деца в охранително производство и дела за издръжка за съпрузи или регистрирани партньори. При дела за издръжка на деца заявителите, които са ненавършили пълнолетие лица (на възраст под 18 години), не трябва да плащат такси.

При дела за **издръжка на дете** заявителите, които са ненавършили пълнолетие лица (на възраст под 18 години), не трябва да плащат такси. За пълнолетни заявители фиксираната такса за решения и споразумения по искове за издръжка е 0,5 % от стойността на присъдената издръжка (тарифна позиция 7 от GGG). Таксата се дължи от дължащото издръжка лице (т.е. лицето, което изплаща издръжката). Ако в резултат на нова молба бъде увеличен размерът на издръжката, присъдена с окончателно съдебно решение или договорена със споразумение, за единна данъчна основа се взема разликата между новоприсъдената сума и сумата, дължимата преди това.

Например: присъдено е бъдещо месечно плащане на издръжка в размер на 250 EUR.

Фиксираната такса е 15,00 EUR (250 EUR x 12 x 0,05).

Ако пълнолетно лице, което дължи издръжка, поиска намаление на размера на издръжката, (фиксираната) такса е 15,00 EUR. Тази такса се отменя, ако искането на заявителя за намаляване на размера на дължимата издръжка бъде изцяло уважено (забележка 3 към тарифна позиция 7 от GGG). При производства за издръжка на съпруг или регистриран партньор трябва се приложи тарифна позиция 1 от GGG.

При производства за **издръжка на съпруг или регистриран партньор** трябва се прилага тарифна позиция 1 от GGG. Фиксираната такса се начислява само за жалбата, която се явява молба за образуване на производство, като тя се плаща по пълзящата скала в зависимост от единната данъчна основа. За да бъде илюстрирано това, по-долу са представени таксите, които са приложими според тарифна позиция 1 от GGG (към 4 май 2023 г.):

Цена на иска по спора — приложима такса:

до и включително 150 EUR — 25 EUR

над 150 EUR, до и включително 300 EUR — 48 EUR

над 300 EUR, до и включително 700 EUR — 68 EUR

над 700 EUR, до и включително 2000 EUR — 114 EUR

над 2000 EUR, до и включително 3500 EUR — 182 EUR

над 3500 EUR, до и включително 7000 EUR — 335 EUR

над 7000 EUR, до и включително 35 000 EUR — 792 EUR

над 35 000 EUR, до и включително 70 000 EUR — 1 556 EUR

Съгласно членове 63—73 от Гражданския процесуален кодекс (ZPO) правна помощ в граждански производства трябва да се предоставя при поискване, ако страната не е в състояние да заплати разходите за воденето на производството, без да се изложат на риск средствата, необходими за нейната издръжка. Съгласно член 7, алинея 1 от AußStrGG тези разпоредби се прилагат съответно към охранителните производства (като производствата за издръжка за дете).

Необходимите за издръжка средства се определят условно на равнище между статистическите средни доходи на служител и равнището на жизнения минимум. Тази сума се счита за изложена на риск, ако съответното лице и членовете на неговото семейство, които то издържа, не биха могли да си осигурят дори скромно съществуване, като се вземат предвид всички полезни активи или възможността за натрупване на спестявания в хода на производство, което продължава дълго. Може да се предоставя така също частична правна помощ.

Правна помощ следва да се предоставя само когато предвиденото съдебно действие или защита не изглеждат очевидно умишлени или лишени от смисъл. В това отношение гражданството на страната е без значение.

По-специално правната помощ включва временно освобождаване от плащането на съдебни такси и възнаграждения за свидетели, вещи лица и устни преводачи, както и плащането на пътните разходи на страните, когато те трябва да се явят лично. Ако по закон се изисква представителство от адвокат (напр. при производство по обжалване) или ако това се счита за необходимо с оглед на конкретните обстоятелства по делото, тогава временно се назначава австрийски адвокат безплатно за страната. Работата на адвоката включва така също консултиране преди съдебния процес по отношение на постигането на извънсъдебно споразумение.

В член 71 от ZPO е посочено, че страните, на които е предоставена правна помощ, трябва да бъдат задължени да върнат част от сумата или цялата сума, от която временно са били освободени и която все още не е погасена, както и да заплатят дължимите възнаграждения съобразно скалата за плащане на назначения им адвокат, доколкото и веднага щом могат да направят това, без да се рискуват средствата, необходими за тяхната издръжка. След изтичане на период от 3 години след приключването на производството задължението за връщане на тези суми вече не може да бъде наложено. Съдът може да поиска от страната да представи — в рамките на подходящ срок, който се определя от съда — нов доклад за имуществото, в това число целесъобразни документни доказателства, за да удостовери, че са изпълнени предварителните изисквания за връщането.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледно при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Съдът определя издръжката като парична сума. Родителят, в чието домакинство се отглежда детето, допринася за издръжката на детето чрез грижите за него. Другият родител е задължен да плаща парична сума.

Размерът на издръжката, която следва да бъде плащана за детето, зависи от способността на родителя да предоставя средства и от нуждите на детето и се определя за всеки отделен случай. Въз основа на процентния метод, разработен в съдебната практика с цел предоставяне на насоки, дължащото издръжка лице трябва да плаща определен процент от своите месечни (нетни) доходи:

16 % за деца под 6-годишна възраст,

18 % за деца на възраст между 6 и 10 години,

20 % за деца на възраст между 10 и 15 години, както и

22 % за деца над 15 години.

Ако дадено лице е задължено да плаща издръжка за няколко деца, този факт се взема предвид, като съответно се намаляват процентите.

Процентите, които трябва да се извадят, когато става дума за повече от едно дете, са 1 % за всяко допълнително дете под 10-годишна възраст, 2 % за всяко допълнително дете над 10-годишна възраст и от 0 до 3 % за съпруг, който има право на издръжка, в зависимост от собствените доходи на този съпруг.

Според съдебната практика плащанията по искове за издръжка имат горна граница (известна като лимит на лукса (*Luxusgrenze*)). Тя е равна на два до три пъти средната сума, необходима за покриване на основните нужди (*Regelbedarf*), която също е установена със съдебната практика. Тя се актуализира ежегодно, а от 1 януари 2023 г. възлиза на следните месечни суми за деца:

Сума за покриване на основните нужди

според Danninger (in ÖA 1972, 17), изчислена от Областния съд по граждански дела на Виена (*Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien*)

(Суми в евро)

Години	от раждането нататък	от 3-годишна възраст нататък	от 6-годишна възраст нататък	от 10-годишна възраст нататък	от 15-годишна възраст нататък	от 19-годишна възраст нататък от 2022 г. от 20-годишна възраст нататък
1 януари 2023 г. — 31 декември 2023 г.	320	320	410	500	630	720
1 януари 2022 г. — 31 декември 2022 г.	290	290	370	450	570	650
1 юли 2021 г. — 31 декември 2021 г.	219	282	362	414	488	611
1 юли 2020 г. — 30 юни 2021 г.	213	274	352	402	474	594
1 юли 2019 г. — 30 юни 2020 г.	212	272	350	399	471	590
1 юли 2018 г. — 30 юни 2019 г.	208	267	344	392	463	580
1 юли 2017 г. — 30 юни 2018 г.	204	262	337	385	454	569
1 юли 2016 г. — 30 юни 2017 г.	200	257	331	378	446	558
1 юли 2015 г. — 30 юни 2016 г.	199	255	329	376	443	555
1 юли 2014 г. — 30 юни 2015 г.	197	253	326	372	439	550
1 юли 2013 г. — 30 юни 2014 г.	194	249	320	366	431	540
1 юли 2012 г. — 30 юни 2013 г.	190	243	313	358	421	528
1 юли 2011 г. — 30 юни 2012 г.	186	238	306	351	412	517
1 юли 2010 г. — 30 юни 2011 г.	180	230	296	340	399	501
1 юли 2009 г. — 30 юни 2010 г.	177	226	291	334	392	492
1 юли 2008 г. — 30 юни 2009 г.	176	225	290	333	391	491
1 юли 2007 г. — 30 юни 2008 г.	171	217	281	322	378	475
1 юли 2006 г. — 30 юни 2007 г.	167	213	275	315	370	465
1 юли 2005 г. — 30 юни 2006 г.	164	209	270	309	363	457
1 юли 2004 г. — 30 юни 2005 г.	160	204	264	302	355	447
1 юли 2003 г. — 30 юни 2004 г.	157	200	258	296	348	438

Сумите от 1972 г. до 2002 г. са посочени в следната таблица: [Regelbedarf 1972-2002](#)

Издръжката за съпрузи или регистрирани партньори, докато все още са обвързани с брак или регистрирани като партньори, зависи както от способността на длъжника да плаща издръжка, така и от нуждите на взискателя и трябва да бъде установена за всеки отделен случай. Въз основа на процентния метод, разработен в съдебната практика с цел предоставяне на насоки, искът за издръжка на страната с по-ниски доходи се изчислява в размер на 40 % от семейните доходи (нетни доходи на двамата съпрузи/партньори) минус собствените доходи на ищеца. Ако едната страна няма собствени доходи и се грижи единствено за домакинството, тя има право на една трета (33 %) от нетните доходи на лицето, което изкарва прехраната. Трябва да се вземат предвид и другите отговорности за полагане на грижи (чрез удържане на процентни суми).

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Издръжката трябва да се плаща предварително, в началото на съответния месец (член 1418 от Гражданския кодекс [Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch, ABGB]; член 70 от Брачния закон [Ehegesetz]; член 22, параграф 1 от Закона за регистрираното партньорство [Eingetragene Partnerschaft-Gesetz, EPG]). Плащанията трябва да се извършват към взискателя или към неговия законен представител (родител, настойник [Erwachsenenvertreter]).

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

След като бъде определен размерът на издръжката в първоначалното производство, срещу длъжника може да бъде образувано производство за принудително изпълнение според общите правила.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

За длъжника (в изпълнителното производство: задълженото лице) трябва да остане доход, съответстващ на жизнения минимум, който не може да се запорира. Жизненият минимум, който зависи от няколко фактора, се преразглежда ежегодно. Съгласно член 291b от Кодекса за принудителното изпълнение (*Exekutionsordnung, EO*) средствата, които остават за задълженото лице, трябва да възлизат само на 75 % от равнището на жизнения минимум, ако принудителното изпълнение се основава на съдебен иск за издръжка. С разликата между това понижено равнище на жизнения минимум и стандартното равнище на жизнения минимум трябва да бъдат удовлетворени първо всички текущи искове за издръжка, независимо от това кой по ред е залогът, учреден за тези искове, и пропорционално на текущото месечно плащане на издръжка. В това отношение взискателите на издръжка имат предимство пред останалите кредитори.

Всички (неизплатени) искове, присъдени чрез подлежащо на изпълнение съдебно решение [Judikatschulden], имат давностен срок от 30 години и следователно по закон подлежат на изпълнение в рамките на този срок.

По отношение на принудителното изпълнение на искове за издръжка няма специални давностни срокове.

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събере издръжката?

Ако е получено писмено съгласие от другия законен представител на ненавършило пълнолетие дете, службата по благосъстоянието на децата и младежите може да действа като представител на детето за целите на присъждането или принудителното изпълнение на искове за издръжка на ненавършилото пълнолетие дете.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Целта на авансовото плащане на издръжка е да се гарантира, че ненавършилите пълнолетие деца ще получават плащания за издръжка дори ако единият от родителите не плаща редовно или изобщо не изпълнява своите задължения. При поискване авансовото плащане за издръжка се предоставя от държавата. Молбата трябва да бъде подадена до съда от името на детето от родителя, който има право да представлява детето. Ненавършилите пълнолетие деца, имащи право на издръжка, са тези, които: имат обичайно местопребиваване в Австрия, имат австрийско гражданство или са граждани на друга държава — членка на ЕС/ЕИП, или са лица без гражданство, не живеят в едно домакинство с дължащото издръжка лице.

Авансовото плащане на издръжката се предоставя, считано от началото на месеца, през който е подадена молбата, в продължение на най-много 5 години. Плащанията се извършват авансово от Висшия областен съд (*Oberlandesgericht*) в първия ден на всеки месец към взыскателя на издръжката.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

Ако дължащото издръжка лице живее в чужбина и ако не притежава имущество, върху което може да се осъществи принудително изпълнение в Австрия, принудителното изпълнение трябва да бъде образувано в чужбина. Молбите за това могат да бъдат изпращани чрез централния орган (*Zentrale Behörde*) (член 8 от Закона за чуждестранните издръжки от 2014 г. (*Auslandsunterhaltsgesetz 2014*)).

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Службата по благосъстоянието на децата и младежите (окръжни органи или магистрати) и окръжните съдилища съдействат на взыскателите на издръжка при предявяването и изпълнението на техните искове. Централният орган предава молбите на чуждата държава.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

В рамките на работното време на властите и съдилищата; централният орган също така предоставя консултации по телефон и електронна поща.

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

Веднага щом компетентният съд получи молбите от взыскателя, той обикновено се третира по същия начин, както ако е с местожителство в Австрия.

Централният орган препраща молбите до съда. Съдът предоставя правна помощ, когато е приложимо, и обезпечава назначаването на адвокат от австрийската Адвокатска колегия, който да съдейства с правна помощ. Този адвокат за правна помощ действа като представител на чуждестранния взыскател и е запознат с австрийското право, отговаря за подаването на всички допълнителни молби, превеждането на получените плащания за издръжка и докладването за тези дейности (член 9 от австрийския Закон за чуждестранните издръжки от 2014 г. (*Auslandsunterhaltsgesetz*)).

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Тъй като се прилага принципът на сътрудничество между два централни органа, предоставянето на такова съдействие е преди всичко отговорност на органите в държавата членка по местожителство.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Не е приложимо.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кои са съответните разпоредби от международното частно право?

Не е приложимо.

18 Кои са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

До 1 август 2014 г. се прилагаха само разпоредбите в настоящата глава; след това достъпът до правосъдие при трансгранични дела се урежда ефективно също така от член 10 и следващите от Закона за чуждестранните издръжки от 2014 г., BGBl [Федерален държавен вестник] I 34/2014.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Създаване на опростена административна процедура чрез австрийския Закон за чуждестранните издръжки от 2014 г., за да може отдел I 10 на Федералното министерство на правосъдието да обработва все по-голям брой дела със същия брой служители.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 19/01/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.